

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXIX. évfolyam

4. szám

Komárom, 2018. április

Ára 35 cent

KÖZÖMBÖSSÉG VAGY KÖZÖSSÉG?

Manapság azt látjuk, hogy sokan – szinte már-már divatként – hódolnak saját elmagányosodásuknak. Hiába a család, a szerető rokon és baráti kapcsolatok, vannak, akik nem egymással, hanem inkább csak úgy, egymás mellett élnek. Mindenki teszi a dolgát, végzi a feladatait, az egymás meghallgatásáról és támogatásáról pedig egyre inkább megfeledkezünk.

Atársas magány szörnyű példája ez. Mintha a mai házasságok, családok csupán lakótársi közeggé csökevényesednének. Persze, akadnak, akik tényleg egyedül élnek, és tartanak inkább cicát vagy kutyát a bezárt ajtók mögött, csak ne kelljen megnyílni a másik ember előtt. Ne kelljen befogadni és elfogadni a másikat.

Fiataljaink pedig a valós emberi kapcsolatok helyett inkább a közösségi oldalak világába menekülnek. Képek és videók alatt folytatják beszélgetéseiket, miközben végig magányosan görnyednek okostelefonjaik fölött. Szomorú ezt a képet még elképzelni is, nemhogy így élni meg a közösséghez tartozást!

De mi a helyzet velünk, akik elvileg egy élő közösség, Krisztus gyülekezetének elhívott tagjai vagyunk? Mi vajon vágyunk-e az őszinte és mély testvéri kapcsolatokra, vagy a vágyakozásunk kimerül csupán abban, hogy legyünk jó sokan a templomokban?

Néhány hete egy csendesnapon egy fölöttébb egyszerű kérdéssel találtuk szembe magunkat: milyen az álmaid gyülekezete? A válaszok letaglóztak. A legtöbben ugyanis azt mondták el álmaik gyülekezetével kapcsolatosan, hogy őszintén hiányolják a bizalmi kapcsolatokat. Szeretnék, ha nem csak ott, az istentiszteleten futnának össze, de lennének beszélgetések és hétközi találkozás is egymással. A fiatalabb hívők közül pedig sokan arra panaszkodtak, hogy túl kritikusan – vagy épp közömbösnek – érzik a vasárnapi találkákat. Volt, aki élő közösség helyett, Isten közömbösségének mondta a saját gyülekezetét...

Valahol nagyon elcsúszott a dolog. Megyünk az Úr közelébe több éve, évtizede „tankolni”, töltekezni, de egymás meghallgatása, a lábak megindulása és kezek odanyújtása mégis hiánycikknek mondható egyházközösségeink kínálatában. A kiürülő templomsorok „feltöltése” közben megfeledkeztünk az egyeinkről.

Arról az egy-egy betévedő fiatalról, özvegyről vagy magányosan tengődő falubeliről, aki – bár általa nem lesz tele a templom, de – közénk érkezik. Azt az egyet, aki a számok háborújában „mit sem ér”, viszont Jézusnak a legfontosabb – hajlamosak vagyunk szinte észre sem venni. Pedig Isten azt akarja, hogy kapcsolatunk legyen ne csak Ővele, de egymással és az eggyel is!

Egyik lelkész barátom azt szokta mondani, hogy a gyülekezet közösségének épülése valójában mindig bontással kezdődik. A régi beidegződések, sérelmek, elvárások, bizalmatlanságok falainak lassú, de szisztematikus elbontásával. Hogy az isteni szeretetben újjáépülő közösségek tagjai már ne problémákkal és múltbeli sérelmekkel, feszültségekkel foglalkozzanak, vagy azzal, hogy valami hasznuk legyen a másiktól, hanem arra törekedjenek, hogy a másikkal legyen haszna öbelölük. Ne azt várják, hogy szeressék, hanem tegyék: itt vagyok, hadd szeresselek én benneteket! Elsősorban tehát nem arra vonatkozik a szeretetközösség fogalma,

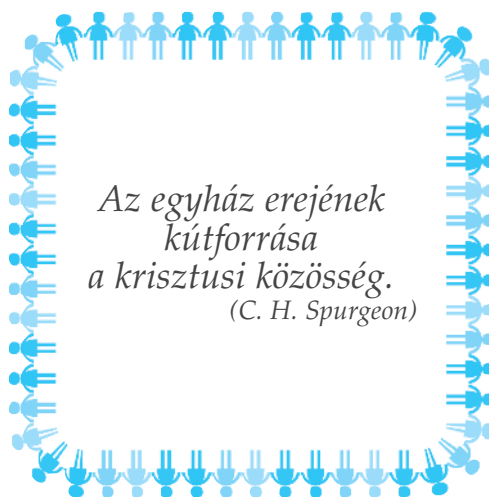
hogy mit kaphatok a másiktól, hanem arra, hogy mit nyújthatok én. Mert a krisztusi szeretet mindig áldozni akar! Nem a bevételből él, hanem a kiadásból. Különös és furcsa gazdaságpolitikája ez az Istennek!

Jézus Krisztus furcsa tükröt tart olykor elénk, amiben nem pusztán csak azt látjuk, amit szemmel látni lehet, hanem azt is, amit csak a szívünkkel tudunk megsejteni. Abban a tükörben, amit Jézus Krisztus elénk tart, önmagunkat látjuk, s azt, hogy emberek állnak, ülnek mellettünk. Akik akár még a szüleink helyett szüleink, vagy a testvéreink helyett testvéreink lehetnek. Mert van, akinek nem adatik meg a testvér, vagy a

szülő, vagy ha van is, „bárcsak ne úgy és ne olyan lenne”. Ekkor láthatjuk meg a „tükörben” azokat, akik Krisztusban hisznek, mint mi, s így barátainkká, testvéreinkké és szüleinkké lehetnek.

Jó volna, ha – legalább vasárnaponként – mi is így tekintenénk az Isten közelében egymásra! De ehhez a „tükör szerinti” látáshoz kell az egészséges keresztyéni hit, na meg az, hogy elé álljunk a „tükörnek”. Hogy eldönthessük, hogy a közömbösséget vagy a közösséget választjuk-e.

Böszörményi Tamás

*Az egyház erejének
kútforrása
a krisztusi közösség.*

(C. H. Spurgeon)

Hans-Joachim Eckstein A kik látják a láthatatlant

*A reménység az a képesség,
hogy valamely eljövendő dologból
olyan bátorítást és örömet nyerjünk,
ami egyébként csak a jelen
megtapasztalásai alapján lehetséges.*

*Reménykedni annyit jelent,
hogy éppúgy engedjük magunkat
befolyásolni az eljövendő,
mint a jelenvaló dologtól.*

*A hit annak képessége,
hogy a láthatatlanokkal
éppoly természetesen számolunk,
mint a közvetlenül érzékelhető
valósággal.*

*Hinni azt jelenti,
hogy úgy igazodunk a nem láthatókhöz,
mintha látnánk azokat.*

*„A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom,
és a nem látható dolgok
létéről való meggyőződés”.*

*„...kitartott, mint aki
látja a láthatatlant”.*

(Zsid 11,1.27)

Az ÚR színe előtt

Örök Isten! Dicsérlek Téged, mert örök életet ajándékoztál nekem Üdvözítőm által, aki meghalt és dicsőségesen feltámadott, hogy új életet adhasson választottaidnak. Óh add, hogy a bűnnek mind teljesebben meghaljak, és Krisztus Lelke által megújulva növekedjem az új életben. Add nekem is Szentlelkedet, hogy igazán ünnepelek e mai napon. Hadd örvendezzem Krisztusom feltámadásának és halálával szerzett javainak, hogy teljességgel megújuljak. Atyám! Engedd meg, hogy teljes hittel átadhassam magam élő Üdvözítőmnek, hogy Ő éljen bennem, és ezt az életet, amelyet itt e földön testben élek, a Krisztusban való hitben élhessem, aki szeretett engem, és önmagát adta érettem. Így eltűnik belőlem minden félelem, amikor az örök élet reménységét táplálok bennem Igéd által, amely hirdetik nekem e szent ünnepen, s mit megpecsételsz bennem szent asztalod jegyei által. **Forgács Gyula**

FORDÍTÓ

Elpizo, elpis. Magyarul azt jelenti: reménység

Az eredeti görög szövegben várás, elvárás, vagy inkább reménységet jelent. Be kell vallanunk, hogy az utóbbi időben a remény, reménykedik szavunk eltorzult azaz, hogy a legtöbb esetben minden reális alap nélküli bizonytalan vágy lett belőle.

dik az ígéret. Ezt bizonyítják a következő bibliai üzenetek. A Zsidókhoz írott levél ismeretlen írója arra hívja fel figyelmünket, hogy „A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom, és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés” (Zsid 11,1). Pál apos-

állhatatossággal várjuk” (Róma 8,24–25). A hit tehát szorosan kötődik a reménységhez és a reménység a hithez. Nem tettünk még említést a testünk feltámadásába vett hitünkről és reménységünkről. Továbbá, a mi Urunk Krisztus ígéreteiről – visszajöveteléről. A sok ígéret közül legalább egyet hadd említsek: „Az én Atyám házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy elmegyek helyet készíteni a számotokra? És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek” (Jn 14,2–3). Továbbá: „Nem hagylok titeket árván, eljövök hozzátok” (Jn 14,18). Ez legyen a hitünk és igazi reménységünk!

Ez az ígéret már elhangzott és ma is érvényes! Erre a találkozásra pedig fel kell készülnünk. De hogyan? A szeretteinkről és a magunkról való gondoskodás, a világ állandó kísértése lefoglalja minden időnket. Elfáradtunk, kimerültünk. Ez az állapot a mi Urunk előtt nem ismeretlen. Ezért hangzik felénk figyelmeztető és ébresztő szava: „Legyen derekatok felővevve, és lámpásokat meggyújtva” (Lk 12,35).

Ez pedig a teljes készenlétnek az állapota. A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békeséggel, hogy bővölködjetek a reménységben a Szentlélek ereje által!

Gyüre Zoltán

A bibliai reménység azonban nem bizonytalan óhaj, hanem megalapozott örömmel várása annak, ami egészen bizonyosan bekövetkezik. Az Isten dolgaiban maga Isten a biztosítéka annak, hogy a várakozás nem fog csalódást okozni, hogy beteljesese-

tol hasonló módon gondolkozik, amikor ezt mondja: „Mert üdvösségünk reménységre szól. Viszont az a reménység, amelyet már látunk, nem is reménység, hiszen amit lát valaki, azt miért kellene remélnie? Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor

Az evangéliumokat olvasva, Jézus nagy találkozásait és meglátásait követve, gyakran szembesülünk az emberek fájdalmas élményével: a szégyennel. Mely érzés olyan, mintha izzó vassal égetnék a bőrünkbe a skarlátbetűt. Jézus minden esetben, mint Isten, segítő kezet nyújt azoknak, akiket ez a maró érzés porba sújtott. Olykor a környezet kérlelheterlen, érzéketlen beavatkozása miatt kerül ilyen helyzetbe valaki, máskor az ember önmagát sodorja ebbe a sajátosan kínos érzésbe, társadalmi vagy vallási tabukba ütközve, vélt vagy valós elvárások elérésében kudarcot vallva kerül bele. A szégyen oka lehet egy-egy kimondott gondolat, cselekedet, sőt állapot is, melynek súlyával szembesül a lélek. A szégyent, a kitaszítottságot, a „porba lökött” rettentő terhét hordozó ember kiszolgáltatottan várja a környezete ítélkezésének „köveit”, melyek akár a saját be nem vallott szégyene kivetítésének produktumai is lehetnek.

A samáriai asszonnyal való beszélgetés, a parázna asszony esete, a farizeus és a vámszedő példázata, Zákheus rehabilitációja, Nikodémus éjjeli rejtőzködésbe burkolózó keresése – mind-mind a szégyen feloldását, feloldozását, megoldását igyekeznek plasztikusan érzékelhetővé tenni. Jézus síkra száll a szégyenében élő emberért, életet, lelket ment és kímél meg a maró gúnytól, megvetéstől, lesajnálástól. Érezeti, hogy minden egyes lélek különbözik egymástól, s a beidegződött sövénypolitika, mely minden áron az uniformitást igyekszik beplántálni az emberi tudatba – egyfajta kommunista ideológia alapján –, sehová sem vezet, sőt csonkítja az egyéni értékrendet s értéket, mely egyedi, hiszen a fán sem nő két egyforma levél.

A szégyenérzet kialakulása is rendkívüli közlésértékkel bír: a test, a lélek, a szellem, az érzelem, az értelem rájön arra, hogy ő különbözik a többi embertől: a társadalmi besoroltsága, az egészségi állapota, a temperamentuma, az alkotókedve, az alkotói szabadsága, a kinézete, a vonzereje (s még sorolhatnánk a kategóriákat s címkéket) okán. Nos, pont ezek a jegyek szítják s erősítik fel a szégyenérzetet, mely a hátrányos megkülönböztetés demarkációs vonalát építik a kapcsolatokba, melyek miatt aztán

a lélek hátrányba kerül. Ráadásul sokszor olyanba, melyet egyedül kell megharcolnia, átélnie, átéreznie valakinek, melyet a környezet nem tud, nem akar, esetleg nem képes kezelni, gyógyítani.

A szégyenpír magányossá tesz. Ismertek a mondások: *Elsüllyedek szégyenemben! Bárcsak elnyelne a föld!* Mindezek érzékeltetik, hogy a sérült lélek legszívesebben megsemmisülne, s ez már komoly ok a segítségnyújtásra!

Vigyázat! Amikor ítélkezünk, okoskodunk, fellengző kioktatást tartunk, amikor fennhangon mások fölé helyezzük magunkat, akaratlanul is azt sugározzuk, hogy mi a másikat – sajnos, de igaz – „eltaposuk”. Maradék önbecsülésével, törekeny hitével, halovány reménységével és szét-

„Aki büntelen közületek, az vessen rá először követ.”

forgácsolt szeretetével. Ez a legdurvább formája a megszegényítésnek, amely sajnos a hívő testvérek között is előfordul. Hogy miért veszélyes mindez? Mert amikor az embert ostoba megjegyzéssel, megvető tekintettel, érezhető lekezeléssel, egy megalázó szemforgatással bántják, ő megragad abban a pillanatban, s abban a rettetetes megalázó élményben. Megtorpan. Lebénul. Innentől túlélésre rendezkedik be, ha képes még annyi erőt gyűjteni foszlánnyá tépett erejéből, vagy – s ez a tragédia – „kötelet fon” mindabból a negatív impulzusból, amely érte őt, és saját maga ellen fordul! A szégyen mélypontja az, amikor azért szégyenkezik valaki, hogy egyáltalán a világon van. A szégyennel elveszik a biztonságérzés és a bizalomkör. Az ÉN és a felettes ÉN közötti viszony feszültségének kifejeződése s a csökkentértékűség kialakulásának gyutacsja. Az elhagyatottság és érzelmi éheztetés által keletkező lelki halál forrása ez, s ez a legfőbb nyomor.

A szégyennek lehet énvédő funkciója is, amely a másik emberrel való kapcsolatunk fejlesztésében kap szerepet, és a kinyílás s bezárás egészséges arányát szabályozza, mely egészséges esetben uralható feszültség eredményez. Olykor előre is vihethi

az embert boldogságkeresésében, ám számos baj forrása is lehet. E jelenség sokféle, komoly emberi, lelkipáncsodozói éberséget igényel.

A bizalomteli légkör megteremtése, az együttérző elfogadás kinyilvánítása lehet az a kapu, amely a szégyennel teli lélek megnyílásához vezet. Fontos felismerni a viszonyulási mintákat, az elakadást, a megtorpanást előidéző pontokat a sérült személynél, majd segíteni kell neki feldolgozni azokat, esetleg újból és újból elmondani vele a sérülések okait s az azokból fakadó érzéseit, vagy a tudattalanba tolt élményeit. De kerülni kell minden diagnosztizálást, ítéletalkotást, dogmatizálást, moralizálást.

Befogadni, elfogadni, feloldani, feloldozni! Fontos érzékelteni és tudatosítani, hogy minden ember egyedi, megismételhetetlen művészi alkotása a Mindenhatónak.

Drenkó Zoltán

Claudia Casini Köszönöm, Neked, Uram

hogy Te vagy az én erőm
ha gyengének és erőtlennek érzem is magam

hogy Te vagy az én zsoldárom
ha nem is jön a számra imádság

hogy Te vagy az én üdvösségem
ha idegesnek és nyugtalanak érzem is magam

hogy Te vagy az én utam
ha olykor túl keskenynek és rögsnek tűnik is

hogy Te vagy az én viláosságom
ha olykor sötétben botorkálok is

hogy Te vagy az én kegyelmem
ha nem is érdemlem azt meg

hogy Te vagy az én hitem
ha viaskodom és kétségkedem is

hogy Te vagy az én szeretetem
ha a szívem nem is érzi amit az ész már régóta tud.

Köszönöm, Neked, Uram,
hogy nem kell az érzéseimre hagyatkoznom; éppoly ingatagok azok,
mint a szélfúttá nádszál.
Köszönöm, hogy építhetek a Te Szavadra, mely szilárdan áll és igaz örökkön-örökké.

A húsvéti eseményeket valamennyi evangélium a pászka idejére helyezi. A zsidóságban a pászka ünnepét egy ötvennapos időszak követte.

Az első gyülekezetek minden valószínűség szerint **hetente összegyűltek** közös étkezésre, amikor az összejövetel közepontjában a Jézusról szóló történetek álltak, **az évenkénti húsvétünnepelést épp ezért még nem ismerték**. De a zsidó szokást követve ők maguk is számon tartották az ötven napot, a számlálást az ünnepi időszak első vasárnapjától kezdve. Így hát hét vasárnapot számoltak a hét szabbat helyett. Olyan idő volt ez, amelyen – az addig csak a vasárnapi összejöveteleken tapasztalt húsvéti öröm – most egyaránt áthalt mind az ötven napot: egyetlen „nagy vasárnap” volt. Kezdetben ezt az időszakot még semmiféle külön ünnepnap nem tagolta: ismeretlen volt a *húsvét első napja*, a *mennybemenetel napja*, a *pünkösöd napja* megnevezés. A hívők hitték, hogy a Krisztus iránti ragaszkodásuk következtében új élet részeseivé lettek. Azzal, hogy Krisztus követőivé váltak és megkeresztelkedtek, maguk mögött hagyták régi életüket és helyébe új életet nyertek. Hitték,

hogy Krisztussal együtt fel is támadtak: ez éltette húsvéti örömeiket és ünnepelésüket ötven napon át.

Valószínű, hogy a húsvét megünneplésének évenkénti gyakorlata leghamarabb a jeruzsálemi ősgyülekezetben alakult ki, és arra a napra esett, amelyen a „jánosi” hagyomány szerint Jézus halált szenvedett: a húsvéti bárány elkészítését követő napra. Tehát a zsidó naptárhoz igazodtak: a pászka elkészítésének a napjához. Noha a zsidó időszámítást követték, a tartalom tekintetében **szembe helyezkedtek a zsidóság gyakorlatával**: mivel az igazi húsvéti Bárány már feláldoztatott, nem volt mit kezdeni a zsidó szokásokkal. A húsvétra várás előkészületének a régi gyakorlatát új

váltotta fel: miközben a zsidók a húsvéti bárány elkészítésével voltak elfoglalva, a keresztyének böjti napot tartottak: Jézus halálának emlékére niszán hónap 14. napján böjtöt rendeltek el. A böjt másnap is tartott – azon a napon tehát, amelyen a zsidók elfogyasztották a húsvéti vacsorát –, hogy majd az ezt követő nap reggelén étkezéssel egybekötve ünnepeljék meg Krisztus feltámadását: a húsvétot.

Két tábor alakul

Azokat, akik ezt a gyakorlatot követték, „tizennégyeseknek” nevezték, mert a niszán 14-e hol a hét egyik, hol a másik napjára esett. Ha tehát valaki ezen a napon emlékezett meg a Jézus haláláról, és az ettől számított harmadik napon a feltámadásáról, az esetek többségében a húsvétot nem vasárnap ünnepelte. Pedig a keresztyének többsége a vasárnapot tekintette a feltámadás napjának.

Kialakult egy másik tábor, akik szilárdan meg voltak győződve arról, hogy a feltámadást vasárnap, a hét első napján kell megünnepelni, és ettől visszafelé haladva számolták ki a harmadik napot, hogy eljussanak Jézus halála napjához, a péntek-

hez. A másik fél amellet kardoskodott, hogy a húsvéti Bárány feláldozását nem lehet elválasztani niszán 14-től, ezért innen kezdte a számolást.

A két fél közötti ellentét igencsak kiéleződött. Az egyik párt a **szenvedésből kiindulva** tekintett a húsvéti eseményre, a másik viszont a **feltámadásnál** kezdte.

A máig érvényes döntés

A harcnak csak a 325-i niceai zsinat tett véget. A zsinaton olyan kompromisszum született, amely mind a mai napig érvényes: a húsvét ünnepének ideje a tavaszi első holdtöltét követő vasárnap. Akárcsak a zsidó pászka dátumát, a keresztyén húsvét idejét is a telihold állása határozza

meg. A naptárban ez a dátum március 22-e és április 25-e között mozog, 35 napos eltolódással. A niceai határozatban fontos kitételként szerepel, hogy a húsvét sohasem eshet egybe a pászka ünnepével: a pászka, niszán 15., a holdtöltére esik, míg a keresztyén húsvétvasárnap a holdtöltére következik. A kapcsolópont feladása csak még nyilvánvalóbbá tette, hogy a **keresztyenség eltávolodott a zsidóságtól**.

De az a nézetkülönbség, hogy a feltámadás, vagy a szenvedés a jelentősebb, még évszázadokig a vita tárgyát képezte a keresztyének között.

A negyedi századtól a húsvéti időszakban Jézus szenvedéséről, haláláról és feltámadásáról emlékeztek meg. Erre hatással volt a 325. évben megfogalmazott hitvallás is, mely felsorakoztatta az eseményeket: Jézus Poncius Pilátus alatt szenvedett, megfeszítettetett és eltemettetett, harmadnapon feltámadt, felment a mennybe.

A nagyhét kialakulása

De az is lehet, hogy az ünnepsorozat kialakulására az volt hatással, hogy Jeruzsálemben olyan helyeken épültek a templomok, ahol a hagyomány szerint a legfontosabb események zajlottak. Különböző liturgiák alakultak ki, amelyek követték a bibliai események nyomdokát. Templomtól templomig haladt a menet. Magától értetődő volt, hogy ettől kezdve az évenkénti megemlékezések alkalmával is végigjárták azt az utat, mely sorban érintette a húsvéti történethez kötődő valamennyi esemény eredeti színterét. Ebben az időben alakulhatott ki a húsvéti nagyhét gyakorlata is.

A Jézusról szóló történetek drámai megisméltése az akkor és ott lezajlott események feltételezett színhelyén és időpontjában, kétségtelenül nagy hatással volt a zarándokokra, akik egyre nagyobb számban érkeztek Jeruzsálembe, ahonnan vitték a liturgiát szerte a világba. Olyan volt, mint ha a liturgia jelenvalóvá tette volna magát a várost is: akik a jeruzsálemi liturgiát követték a világ bármely táján, úgy érezték, hogy lélekben Jeruzsálemben vannak, végigjárva az egész utat, templomtól templomig. A mélyebb átélést az is segítette, hogy sok helyen a jeruzsálemi templomok mintájára templomokat, bazilikákat emeltek.

A jeruzsálemi mintát csakhamar mindehünnit átvették a szenvedéstörténet és a húsvét évenkénti megünneplésében.

Marius van Leeuwen írása alapján fel dolgozta: **Kis Lucia**

Jézus egykoron figyelmeztette a követőit, hogy a hitükért sokakat börtönbe csuknak majd. Azért, mert nyilvánosan megvallják a hitüket az emberek előtt. Ebbe az élethelyzetbe került Pál apostol is, aki négy évet töltött fogolyként a börtönben.

Az ajánlott könyv szerzőjének, Boros Lajosnak a története nem ilyen. Ő nem a hitéért került fogdába, sajnos kicsapongó élete vezetett oda, hogy több mint húsz évet raboskodott. Ahogy Ő fogalmaz: „Mélyről mentett ki az Isten. Hét-szer voltam büntetve, és ez mind börtönbüntetés volt: a fiatakorúak tököli börtöne, Sándorháza, Sátoraljaiújhely, a Gyűjtő, Márianosztra, Sopronkőhida, a váci fegyház kétszer, az egri börtön. Ezt mind szándékos bűncselekményekért kaptam. A négy rablásom mellett volt betörésem is, autópótlás, devizabűncselekmény... Igen, a bűnnek erről a mélységéről az a bűnös tud igazán beszélni, aki annyira mélyre süllyedt, mint jómagam is.”

Az egész könyv egy folyamatos elbeszélő történet arról, hogy miképp lehet megismerni az élő Jézus Krisztust még a börtön falain belül is. Nem csak megismerni, de mélyen megélni a keresztyén hitet. Annak ellenére, hogy a fogházban gyakori a személyeskedés, esetleg még a fizikai sérelem is, ennek ellenére, hitre lehet jutni, utána pedig gyakorolni lehet a hitet még ilyen körülmények között is. Lehet rendszeresen hirdetni az igét, összegyülekezni, úrvacsorázni, de

emellett ki lehet lépni a börtön falain kívülre, esetleg más fegyházakban is miszionálni.

Boros Lajos első kinti szolgálata a váci baptista imaházban volt 2005-ben. 2011-ből emlékezetes marad a bizonyosságtétele, amelyre Tatán, a Csillagpont református ifjúsági találkozón került sor, 2012-ből pedig amikor ott volt a Papp László Sportarénában.

Az, hogy Urunk életeket képes megváltoztatni, jól példázza Boros Lajos élettörténete, aki a fegyházból való szaba-

dulása után megnősülhetett az Úrban, mostanra pedig már édesapa is lett. A megtérésének gyümölcse lett, hogy ahol csak lehet, ott misszionál – esetenként még a középiskolás diákok közt is – a

beszámolója szerint. Ez az élettörténet ékes példája annak, hogy van kiút a mélységekből.

Sokak számára kapaszkodót jelenthet, ha elolvassák a Boros Lajos életútjáról szóló könyvet.

Szmrecsányi Csaba

(Harmat Kiadó, Budapest 2017)

Feladvány

Hogy hívták Pál munkatársát, akivel Filippiben börtönbe zárták?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **május 15-ig** juttassák el a Kálvinista Szemle szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közül hárman ajándék könyvet kapnak.

A februári számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik azt írták, hogy Jákob elsőszülött fiát Rúbennek, a legkisebbet pedig Benjáminnak hívták.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Harmat Kiadó jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **özv. Gálffy Gusztávné** (Migléc), **Mihók Dóra** (Nagyráska) és **Zeman Anikó** (Tornagörgő). Mindhárman Kevin Leman *Péntekre új én* című könyvét kapják ajándékba.

Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

A helvét hitvallás Palócföldön

2017-ben, a reformáció 500. évfordulójára jelent meg Koczó Józsefnek *A helvét hitvallás Palócföldön* című könyve. A *Fejezetek a Drégelypalánki Református Egyházmegye történetéből 1617–1952* alcímet viselő kötet a Ráday Gyűjtemény Tanulmányai sorozatban látott napvilágot. Az író Ipolypásztón és Ipolybélen az istentiszteletek után a templomban is bemutatta könyvét.

Ha valaki keresné az egyházi címtárban, hol is az a drégelypalánki egyházmegye, nem járna sikerrel. Ez az egyházmegye ma már nem létezik.

Nemcsak épületek, izmusok, nagy nevek, celebek süllyedhetnek el a történelem sülyesztőjében, de sajnos gyüleke-

zetek, egyházmegyék sem tudnak ellenállni minden esetben a történelem viharainak.

De talán mégis megmaradhatnak – legalább az emlékezetekben, ha valaki megörökíti mindazt, ami még most fellelhető. Van remény tehát, hogy a drégelypalánki egyházmegye nem felejtődik el teljesen, hiszen Koczó József vette a fáradságot és sok éves gyűjtő, kutató munka eredményeként összeállította ezt a könyvet, amellyel nemcsak a reformáció ötszázadik, hanem ennek a már nem létező drégelypalánki egyházmegye megalakulásának négyszázadik évfordulójának is állított emléket a reformátuságnak.

„Az ősi múlttal bíró esperességet megtépázta az ellenreformáció vihara is. Az egyházmegyére 19. századi megerősödése után mégis a legnagyobb csapást a trianoni diktátum mérte, szétszakítva az egyházmegyét csonka magyarországi és felvidéki gyülekezetekre. Magyarországon 1952-ig létezett az esperesség, majd leválasztva a dunántúli egyházkerületről a dunamelléki egyházkerület észak-pesti egyházmegyéjébe olvasztották be” – írja a szerző a könyv előszavában.

Ipolyság, Ipolypásztó, Ipolybél, de Lozonc is ebbe az egyházmegyébe tartozott. De nemcsak nekik, minden történelem, s azon belül is az egyháztörténet iránt érdeklődőknek szívből ajánlom ezt az alapos, pontos és fontos könyvet.

Ambrus Erika

Hogyan tápláljuk a kapcsolatot? (II.) Adj valamit magadból

A kapcsolatot az építi, ha olyan meghívást tudunk adni, amit nem kell kiérdemelni. Ami nemcsak azoknak szól, akik az elvárásoknak megfelelően teljesítenek. Amiből a gyerek megtudja, hogy szereted, örülsz neki és gyönyörködsz benne – csak úgy.

A gyerekeink akkor tudnak hozzánk a nekik való módon, azaz függő-elfogadó és nem „dirigálós” üzemmódban kötődni, ha a kapcsolatunkban mi, felnőttek vagyunk a szükséglet-kielégítő, gondoskodó, tápláló fél. A gondoskodó-elfogadó viszony adja azt a termékeny nyugalmat, amelyben gyerekek lehetnek és fejlődni tudnak.

Amikor például szívességet teszünk egy barátunknak és vigyázunk a kisbabájukra, és már ott tartunk, hogy sikerült kapcsolatot teremtenünk vele: a baba már mosolyogva néz ránk, mivel folytatjuk a kapcsolatfelvételt? Ha egy kicsit is intuitív vagyunk, meg fogjuk próbálni az ujjunkat a baba tenyerébe tenni, és ha valóban felkeltettük a kötődő ösztönét, akkor a baba megfogja az ujjunkat. Milyen jó érzés!

Az emberi kapcsolódás prototípusa a kisbabával való kapcsolatleremtés, mert annyira ösztönös és intuitív. Persze, nem-

nyújtunk, vagy valami más formában megérintjük a másikat: megöleljük, megpusztiljuk, vagy odarohanunk hozzá és a nyakába ugrunk. A másik ember pedig – ha minden rendben – elfogadja a kinyújtott kezét, viszonzza a pusztit vagy az ölelést; vagy megtart, hogy le ne esünk, miután a nyakába ugrottunk.

A kapcsolat próbája

Ez a kapcsolat próbája. Azzal, hogy odanyújtom az ujjam, vagy a kezem, azt derítem ki, hogy van-e köztünk működő kapcsolat.

Ha a kisbaba ujjai nem záródnak rá a mi ujjunkra, hanem mereven széttáruznak, akkor vissza kell mennünk, és előlről kell kezdenünk a kapcsolatleremtést: a látóterébe kell férkőznünk, és el kell érnünk, hogy mosolyogva nézzen ránk. Meg kell teremtenünk a kapcsolatot ahhoz, hogy ne üvöltjön egész addig, amíg vissza nem jön az anyukája.

Mennyivel egyszerűbb volna, ha kijelzővel a homlokunkon születnénk, ami alpból pirosan világít, és akkor vált zöldre, amikor működik a kapcsolat! Rögön látnánk, hogy mikor lehet olyasmit csinálni, amihez kapcsolat szükséges és mikor nem. Tudnánk, hogy most meg-

sonló gesztusok azért alakultak ki, mert lámpa hiányában szükségünk van valamire, ami „kijelzi”, hogy éppen ki, vagy be van-e kapcsolva a másik ember felénk irányuló kötődése.

A kapcsolat indítógombja

Ha elfogadja az érintésünket, és ő is megfogja a kezünket, ad pusztit, vagy belesimul az ölelésünkbe, azt jelzi, hogy minket is elfogad.

Nem minden kapcsolatban lehet érintéssel ellenőrizni a kötődés meglétét. Egy olyan gyereknek, aki hírből sem ismeri a biztonságot nyújtó kapcsolatot, nagy stresszt okozhat, ha hozzá ér valaki. De valahogy mégis ki kell derítenünk, hogy van-e benne fogadókézség irántunk. Mit tehetünk? Bedobhatunk egy csomó hasonlóságot. *Nahát, neked is barna a szemed! Ebben is hasonlítunk! Én is szeretem a bordó színt! Nekem is a babléves a kedvencem!* – hamar kiderül, hogy viszonzza-e ugyanezt.

Ha azt látjuk, hogy egy kamasz egyszerűen csak olyan akar lenni, mint mi, a foglalkozásunk érdeklí, tetszik neki a stílusunk vagy a telefonunk, ez is lehet annak a jele, hogy viszonzza a közeledést: kigyúlt a zöld lámpa. Munkához láthatunk, mert kötődni kezdett hozzánk. Olyan akar lenni, mint mi.

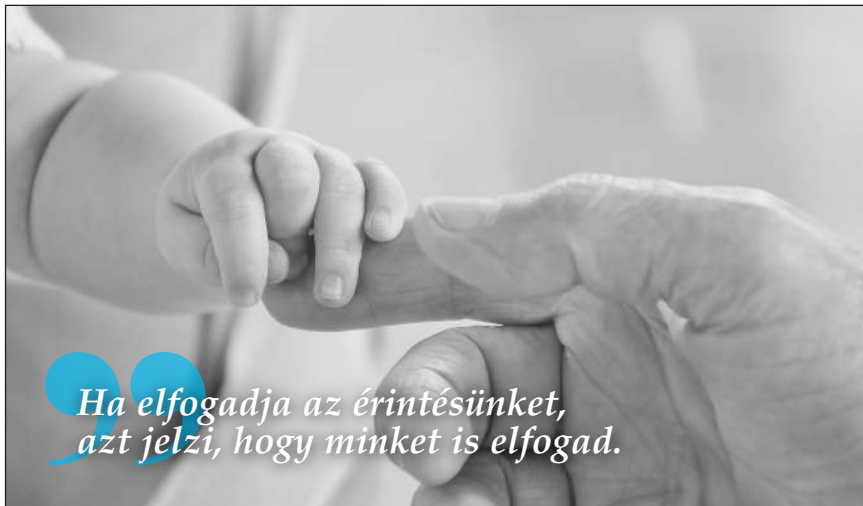
A kapcsolatkézség alacsonyabb szintjén tartó gyerekekkel, akivel nehezen boldogulunk, a konkrét dolgokon keresztül néha könnyebb beindítani a kapcsolatot, mint szavakkal vagy érintéssel. Adhatunk neki egy tárgyat. *Ez a kedvenc macim, a legeslegfontosabb... rád bízhatom? Vigyázol rá nekem?*

Ha napokon keresztül gondosan őrizi a macidat, tudhatod, hogy ragaszkodott hozzád. Ez is egy módja a kapcsolat megindításának, ami a gondoskodó vezető dolga.

Az, hogy milyen az igazi gondoskodás, hogy miért fontos a személyre szóló meghívás ajándéka, és a feltétel nélküli szeretet, a folytatásból ki fog derülni. Mint ahogy az is, hogy a gyerekünk gyökereit akkor tudjuk jól táplálni, ha a mi gyökereink is táplálkoznak, mégpedig a megfelelő helyről.

Brouwer Pálhegyi Krisztina

(A szerző engedélyével: krisztamami.wordpress.com)

*Ha elfogadja az érintésünket,
azt jelzi, hogy minket is elfogad.*

csak a babával csináljuk ezt; a kezünket a párunk kezébe bújtatjuk, és várjuk, hogy megfogja-e. Sőt, erről szól az üdvözlő rítusok közül a kézfogás. Kinyújtjuk a kezünket és várjuk, hogy a másik ember megfogja.

Ahány kultúra, sőt ahány kapcsolat, annyi variációja van a kapcsolatfelvételnek, de alapélményei közé tartozik, hogy odaadunk valamit magunkból – kezét

lehet beszélni egy problémát, most velünk van és hallgatni fog ránk; mondhatunk neki nemet, betölthetjük a tájékozási pont szerepét, nyújthatunk vigaszt, tehát tudunk róla gondoskodni, tudjuk nevelni.

Mert, ha olyankor látunk munkához, amikor még nem zöld a lámpa, semmi nem fog elég jól működni. A kézfogás vagy a puszi, az ölelésre tárt kar és a ha-

Működésünk felismerése

Úgy érzem, elhidegültünk egymástól. Talán túlságosan lefoglalt mindkettőnket a munka. Mintha nem is ismernénk egymást. De lehet, hogy igazán nem is szeretjük egymást soha, csak régebben kevesebbet veszekedtünk?

Ebben a rövid helyzetleírásban egyszerre jelenik meg az a három alapdimenzió, ami a kapcsolataink működését befolyásolja. Az első a saját **belsőnk működése** (intrapersonális), ami főleg az érzéseinkben, jellemünkben, hitvilágunkban nyilvánul meg. A második a **külső jelenségek** (extrapersonális), azaz a körülöttünk, illetve a tőlünk függetlenül zajló események, történések, melyek mégis közvetlenül érintenek bennünket. A harmadik az **egymás között lezajló reakciók** (interperszonális), ami főleg a kommunikációban, viszonyulásban, reakciókban jelenik meg. Mindhárom területre egyformán érvényes, hogy hajlamosak vagyunk csak a tüneteket észlelni, és azokat szeretnénk megváltoztatni anélkül, hogy megpróbálnánk átgondolni azt, hogy mi miért is történik, és hogy hol is lehet a tünet problémájának a gyökere, azaz: hol akadáthatott el a működésünk. A három területnek a felismerése és megkülönböztetése hozzájárulhat a kapcsolatápolásunkhoz.

Úgy érzem... Érzéseink olyannyira befolyásolnak, hogy hatásukra nem is tudunk úgy ráhangolódni a másikhoz, ahogy azt tulajdonképpen szeretnénk. Megzavarnak, elbizonytalanítanak. Ezek hatására gondolatokat, sőt forgatókönyveket gyártunk a párunkról, aki mit sem sejtve – bár benne hasonlóképpen működik az érzélelvilág és a gondolatok képzése – hazaérkezik egy „aknamezőre”. Amennyiben nem zajlik le a **megfelelő közeledési folyamat** (meghitt csend, átölelés vagy más kedvesség), pillanatok alatt lefagyhat a kapcsolat. Mindketten azt élik meg, hogy óriási távolság tátong köztük. Ha ez a folyamat rendszeressé válik, a pár egy idő után elkeseredik.

A csapda ott van, hogy általában mindenki úgy próbálja megoldani az ilyen helyzetet, hogy a másiktól várja el, hogy

változtasson az érzésein, a hozzáállásán. Ám ez csak növeli a feszültséget és újabb konfliktusokat szül. E helyett jobban tennék, ha lelassítanák a folyamatokat, és közel engednék magukhoz a valódi érzéseiket: *Úgy érzem, elhidegültünk. Fázom, egyedül nem tudom fölmelegíteni sem a lelkemet, sem a testemet. Szükségem van a társamra, hogy átkaroljon, és hogy időt töltsünk együtt.*

Az idő, a munka, az anyagiak, a betegség, mind olyan tényezők, amit nem tudunk kizárni az életünkéből. Amíg ezekben küzdelmeket élünk meg, addig feszültek vagyunk a párunkkal is, hiszen az ő vélt, vagy valós elvárásának akarunk megfelelni: legyen bebiztosítva a család megélhetése, törlesszük a kölcsönöket, de kirándulásokra is jusson. Észrevétlenül **felcserélődik a cél és az eszközök**, és ha nem ügyelünk kellőképpen, a külső tényezők beférkőznek a két egymást szerető ember közé. *Talán túlságosan lefoglalt mindkettőnket a munka. Pedig én mindent csak a családomért tettem, éjjel-nappal dolgoztam, még betegen is,*

más iránti bizalommal újra tudjunk tervezni.

Mintha nem is ismernénk igazán egymást. Mondhatok én neki bármit, úgy sem hallgat rám, csak hátat fordít, és elmegy a dolgára. Nagyon gyakori, hogy az igazságérzetünk kényszerében védekezni kezdünk, és a hibást, a bűnbakot keressük. *Semmi sem elég, sohasem elég jó, bármit is teszek. Pedig én biztosan nem hibáztam!* Ennek megfelelően védekező és támadó hangnemben folytatjuk a kommunikációnkat, ami vagy veszekedéssé, vagy hidegháborúvá alakul. Mintha az valaha is megoldott volna bárminemű konfliktust...

Egy párkapcsolat ápolásához sohasem járul hozzá az, ha megállapítjuk, hogy ki a hibás. A célozgatás, a cinikus megjegyzések, a kritika, de még az önsajnálattal és az önfeláldozás is zátonyra futás! Olyan, mint egy páros tánc, ahol bizonygatni szeretnénk, hogy ki nem tud kettőnk közül táncolni, ahelyett, hogy kellő időt szánnánk a táncleptések közös elsajátítására és a tánc koreográfiájára! Sok

esetben nem is a tánclépésekkel van a baj, hanem a zenére figyelemmel, ami a ritmust és a tánc jellegét adja. Ha nem figyelünk, hiába tudunk jól táncolni, a másikkal mégsem találjuk meg a közös harmóniát. Megérinteni és érintve lenni, szabadon kötődni – ahogy a táncban, éppúgy a párkapcsolatban is nélkülözhetetlen.

Az időjárást nem tudjuk befolyásolni, de kellőképpen fel tudunk öltözködni hozzá.

hogy legyen pénz felépíteni a családi házat!

Az extrapersonális működést hasonlíthatjuk az időjáráshoz: nem tudjuk befolyásolni, de kellőképpen fel tudunk öltözködni hozzá. A víz folyását nem tudjuk megállítani, de medret áshatunk neki... A megoldás itt nem más, mint a közös tervezés, az elképzelések közös átbeszélése, határpontok kijelölése. Nem az a lényeg, hogy amit előre betervezünk, ahhoz mereven ragaszkodjunk, hanem hogy ne szédüljünk bele az eseményekbe, és ha valami váratlan történik is, egy-

Az említett három területet Pál apostol hitvallása erősíti meg számomra: *„Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erőt, a szeretetet és a józanság lelkét”.* Krisztus szeretete megerősít abban, hogy önmagunkat és társunkat szeressük. Az Atya gondviselése erőt ad minden körülményben helytállni, háttért szabni. Isten Szentlelke pedig bölcsességet és józanságot ad kifejezni önmagamat, megérteni és elfogadni a másikat.

Süll Tamás

Sodrásban és árral szemben

A családok évében a család fontosságáról

Pavol Dobšínský mesegyűjteményében szerepel *A három garas története* című mese, amelynek családlelektani és szociálpolitikai mondanivalóját röviden abban látom, hogy a mese egy olyan világot mutat be, amelyben nincs jelen az állam által fenntartott és bürokratikusán működtetett szociálpolitika a maga biztosítási és ellátási rendszereivel.

A mesében szereplő szegényember a napi nehéz munkájáért három garast kapott. Amikor az arra járó király rácsodálkozott, hogy miképp tud megélni a kevés bevételéből, akkor a szegényember elárulta, hogy ráadásul az egyik garasát a megöregedett édesapjának adja, mintegy visszafizetve azt, amit gyermekként kapott tőle, a másik garasát pedig „kölcson adja” a gyermekének, hogy majd ő is gondoskodik róla, ha megöregszik. Tehát a saját megélhetésére a hárból csupán egy garas maradt...

Elűnt a többgenerációs szolidaritás

A mesében szereplő családnak csodálatosan jól működő család-dinamikája van, amelynek alapját a generációk szoros egymásrautaltsága adja és az a fajta szolidaritás, amely sajnos a mai társadalmak családjaiból már többé-kevésbé kihalt.

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház Zsinati Tanácsa a 2018-as esztendőt a családok évének nyilvánította. Sokszor pátosszal beszélünk, értekezéseket tartunk a család fontosságáról, meg annak áldásairól, de fontos észrevenni, hogy az emberek többsége manapság mit gondol magáról a család intézményéről, hogyan vélekednek a mai kor fiataljai a házasságról, a partnerkapcsolatokról.

Gyermekotthonban, tehát a gyámügyben dolgozva, naponta szembesülök azzal a szomorú ténnyel, hogy hazánkban mennyire kevés a jól működő, szeretetteljes kapcsolaton alapuló, tartós házasság. Szolgálatom végzése közben sokszor beleborzadok azokba a konfliktusokba, családpatológiai problémákba és megoldhatatlannak látszó élethelyzetekbe, amelyek sokszor részei, illetve velejárói a mai családoknak, vagy azon közösségeknek, amelyeket sokan *együttélésnek* neveznek.

Az új szemlélet „termékei”

Szociológiailag a család a társadalom olyan kiscsoportja, amely önmagában is viszonylag teljes rendszerként működik, szoros, sokirányú kapcsolatban van a társadalom más részrendszereivel és a családtagok egymással rendszeres, életvitelszerű kap-

csolatban vannak. Ez tehát a család fogalma szociológiailag, azonban a mai nyugati társadalmakban – így hazánkban is – részei vagyunk olyan változásoknak, amelyek a családokat érintik. Mivel a nyugati társadalmak többségében liberálisak, értékrendjüket tekintve pluralisták, így a jogrendszerük támogatja az emberek olyan csoportosulásait, tömörüléseit, kapcsolatokat, amelyeket egyáltalán nem tarthatunk sem biblikusnak, de működőképes mikrostrukturális részrendszernek sem.

Ide sorolhatjuk a „szingli családokat”, amikor az anya maga neveli a gyermekét, illetve gyermekeit, nem akar egy háztartásban élni a gyermek, illetve gyermekek apjával; a „mingli családokat”, ahol az anya és az apa megtartja az önállóságát, nem élnek tartósan egy háztartásban, időközönként együtt vannak és a gyermek/ek kapcsolatban van/nak mindkét szülővel. És újabban kialakultak a „patchwork családok”. Itt két elvált fél újraveződik, a házasságba beviszi az előző házasságából született gyermekeit és közösen is vállalnak újabb gyermeket, illetve gyermekeket.

Úgy gondolom, hogy az európai társadalmak, amelyek egykor a zsidó-keresztény kultúrán és értékrenden alakultak ki, mára már globálisan oktanabbak azoknál a társadalmaknál, amelyeknek alapja it még a mai napig a vallás képezi. Megvizsgálva a muszlim, a hindu, a buddhista, a sintoista és zsidó vallások etikai rendszerét, arra a meggyőződésre jutottam, hogy ezekben a vallásokban és kultúrákban a család a globalizáció ellenére is megtartotta konzervatív, funkcionális jellegét. Most

nem az a kérdés, hogy egy muszlim házasság mennyire biztosít egyenjogúságot a feleségnek, vagy hogy a hindu házasságok több mint 90 százaléka ma is egyezség által kötött, amelyet a fiatalok szülei hagynak jóvá, hanem a lényeg az, hogy ezekben a kultúrákban a házasságnak és magának a családnak az intézménye sérthetetlen és ezzel együtt a generációk egymáshoz való viszonya és azok együttműködése is kevésbé sérülékeny.

Generációs problémák

A mai nyugati társadalmakban (így hazánkban is) nagyfokú krízist látunk az egyes generációk között, noha minden korban és minden kultúrában voltak generációk közötti ellentétek, súrlódások, de manapság a globális érzéketlenségnek és a mindenre kiterjedő generációs konfliktusoknak vagyunk szemtanúi.

A generációnyi távolságot „a szülők és utódaik születése közötti átlagos időintervallumként” határozták meg a szakemberek. Ez a biológiai meghatározás a generációk közti távolságot évezredekben keresztül egy 20-25-éves intervallumba helyezte. Így élhetett együtt az írás elején idézett mese szegényembere az apjával és a fiával, tehát három generáció együttélését látjuk a mesében.

Mára azonban az egyes generációk, tehát a történelem színpadán megjelenő korcsoportok oly gyorsan változnak, hogy minden generáció más-más értékrendet képvisel, más módon szerzi meg a számára szükséges információkat, másként dolgozza fel és rendszerezi azokat, másként reagál a társadalmi változásokra és éli meg a mindennapjait. Ezért van az, hogy ami jó volt az előző generációnak, azt ma már ősdinak, elavultnak tartja az ifjabb generáció.

A modern kor énközpontúsága

A 21. században az európai társadalmak mindegyike olyan fejlettségi szintre ért el, amikor a médiának, az informatikának és a liberális világszemléletnek „köszönhetően”, már kevesen akarják „leutánozni” az előttük járó generációt, kevesen akarják azok értékrendjét és világszemléletét átvenni. A posztmodern életszemlélet alapján a ma embere önmagát szeretné megvalósítani: mindenek középpontjába az embert helyezi, az emberi egót. Az individualizmus, mint politikai, társadalmi szemléletmód ma Európa-szerte gigantikus missziót hajt végre. Az individualisták az egyéni célok és vá-

(Folytatás a 9. oldalon)

A családok évében a család fontosságáról

(Befejezés a 8. oldalról)

gyak elérését állítják mindenek középpontjába, elvetve a külső befolyást, jöjjön az akár a társadalomtól, államtól vagy más egyéntől, csoportosulástól vagy intézménytől.

„Azt pedig tudd meg, hogy az utolsó napokban nehéz idők jönnek. Az emberek ugyanis önzők, pénzsóvárak lesznek, dicsekvők, gőgösek, istenkáromlók, szüleikkel szemben engedetlenek, hálátlanok, szentségtelenek, szeretetlenek, kérlelhetetlenek, rágalmazók, mértéktelenek, féktelenek, jóra nem hajlandók, árulók, vakmerők, felfuvalkodottak, akik inkább az élvezeteket szeretik, mint Istent. Az ilyenek a kegyesség látszatát megőrzik ugyan, de annak az erejét megtagadják. Fordulj el tehát ezektől” (2Tim 3,1-5). Amikor Pál apostol mondatait olvassuk, láthatjuk, hogy egy individualista emberképet állít elénk a Biblia. Az utolsó időkben, tehát a végidőben ilyen lesz az ember. Az apostoli figyelmeztetés egyben konstatálás is: „nehéz idők jönnek”. Nehéz, nyomorúságos, inséges idők, nem csak az egyénre nézve, hanem beleértve a családokat, Isten gyülekezetét – az egyházat is, de magát az egész emberi társadalmat az intézményrendszereivel együtt. Pál apostol kórképet alkot arról a világról, arról a társadalomról, amely elveti az élő Istent, az Isten által felkínált értékeket, ahol az ember maga lett istenné és így ez a fajta önistenítés van jelen a posztmodern családokban, a kapcsolatokban, a kötődésekben és a generációk egymásra hatásában is.

Az együttélések kora

Mára a házasság „aranykorát” az együttélés váltotta fel, amikor a társadalom tolerálja az emberek mindennemű együttélését. A nyugati társadalmak pedig törvényileg is szabályozzák és legitimizálják a legkülönbözőbb család-konstellációkat. Manapság a párkapcsolatokban a gyermekközpontú mentalitás helyett a párközpontúság van jelen, a gyermekáldás helyét az önmegvalósítás váltja fel és a korábban egységes családmodell pluralizálódik, így maga a családnak nevezett közösségben jelen van az atomizálódás, a széthullás folyamata. Meggyőződésem, hogy mindez nem Isten akarata, mert teremtett lényekként, akik Isten képmására lettünk teremtve, akik biológiai, pszichikai, szellemi és szociális lények vagyunk, akiknek szükségük van egymásra, a másik szeretetére, gondoskodására, odafigyelésére, de szükségünk van arra is, hogy mi magunk gazdagítsunk másokat azokkal az értékekkel, amiket magunk is ajándékba kaptunk.

Gyökössi Endre néhai lelkipásztor, lelkigondozó sokszor használta a „társas magány” kifejezést. Maga a kifejezés abszurd, hiszen az, aki társaságban van, akinek van partnere, aki életárrsal rendelkezik, az hogyan lehetne magányos? Hát úgy, hogy kötődéseink, kapcsolataink bizony, sokszor formálisak, sekélyek, beszélgetés helyett a legjobb esetben is már csak kommunikálni szoktunk. A családokon belüli szeretetteljes, meghitt beszélgetéseket és együtt imádkozásokat felcserélte a mai kor embere az informatika előretörésének köszönhetően a konstruktívnak nevezett kommunikációval: gyorsan és röviden hírt adok magamról, ugyanakkor gyors választ is várok, mert a mai digitális generáció virtuális kommunikációjában a pillanatnak is „nagy értéke” van. Borzasztó felismerés számomra, hogy a mai családok szabadidős tevékenységének zömét a digitális média használata jelenti. Azt az időt, amit a család együtt tölthetne egymást gazdagítva, helyette mindenki a maga „ketyeréjével” van elfoglalva. Ma már a szülő sokszor a konyhából az interneten keresztül kérdezi meg gyermekét, hogy *mikor méltóztatik a vacsorához ülni*. Az informatika és maga a digitális technológia önmagában nem rossz, nem lehet ma már kiiktatni az életünkben, de azoknak a helytelen használatra és a kialakult függőségek azt mutatják, hogy a ma embere nem jól használja azokat a lehetőségeket, amelyeket kapott, hanem a lehetőségek és technikai vívmányok rabszolgájává lett.

Két hibás alapelv

Szociálpedagógusként azt is megjegyzném, hogy a mai nyugati társadalmakban a családok túlnyomó többségében a gyermeknevelés terén két hibás alapelv érvényesül. Az egyiket neoliberais, gyermekközpontú nevelésnek nevezhetjük, amikor is a gyermek a családban *bálványként*, tehát *kisistenként* van jelen, így annak semmilyen nevelési korlátokat nem szabnak, mert a szülők úgy hiszik, hogy a gyermek személyisége önmagától, természetesen és szabadon kibontakozik.

A másik nevelést nem is nevezhetjük nevelésnek a szó nemes értelmében, mert itt a gyermekek szükségleteinek kielégítése, közérzetének jóléte és a nevelés háttérbe szorul a szülők problémáinak és életvitelének következtében. Ez a fajta hozzáállás jelen van azoknál a családoknál, ahol patológiás jelenségek, mentális és lelki betegségek terhelik a családon belüli kapcsolatokat. A gyermekek itt mellékvágányon

vannak, így a helyes értékátadás folyamata és a komplex szocializációjuk sérül. Nem csoda, hogy mindkét nevelési modell deviáns, pszichoszociálisan sérült fiatalságot produkál a társadalomnak, akik szakítva a családi kötődésekkel és családi hagyományokkal, önmagukat akarják majd valami módon megvalósítani. Egyik esetben sem beszélhetünk normális generációs együttélésekről, sem pedig generációk közötti párbeszédéről.

Úgy gondolom, hogy ott, ahol mindenki a maga hasznát keresi, ahol a családon belül is mindenki csak a saját jólétét, élvezetét és kényelmét akarja elérni és megélni, ott széthullanak a családok. Ahol nincs összetartó kapocs, amely erősebb a külső és káros hatásoknál is. Kapocs, Aki a Jézus Krisztusban megjelent szeretet. Ez a szeretet legyőzi és összetöri az emberi egoizmust, Krisztus így képes átforgalmazni, reformálni nem csak az egyes embert, hanem neki hatalma van a családokat, az emberi kapcsolatokat is reformálni, s egyben rehabilitálni is.

A világ változik, ami elmúlt, már nem hozhatjuk vissza. A ma egyházainak (ahol hitelesen hirdetik Isten ígését), és maguknak a hívő keresztyéneknek az lenne az egyik missziói feladatuk, hogy ebben a recsegő-ropogó világban, ahol krízisben van ma már minden – beleértve a családokat és az azokat alkotó egyes generációkat is – felmutassák és bemutassák Urukát. Krisztus-hordozó emberek kellene, akik büneik és nyomorúságuk ellenére is hiteles bizonyosságot tesznek arról, hogy érdemes családot alapítani, áldás van a hűségben és a kölcsönös szereteten alapuló házassági kapcsolaton, mert a legtokéletesebb és legmegfelelőbb integráló személyiségében a családokban is maga az élő Krisztus.

Kedves énekeim egyike Sir John Bowringnak köszönhető. Ebben a mostani korban is ez az ének bátorít: „*Áll a Krisztus szent keresztje / Elmúlás és rom felett, / Krisztusban beteljesedve / Látom üdvösségemet. / Bánt a sok gond, űz a bánat / Tört remény, vagy félelem: / Ó nem hágy el, biztatást ad: / Békesség van énvelem.*”

Gasparez Tihamér

(A Rózsashegyi Katolikus Egyetem Pedagógiai Karán 2018. február 15-én elhangzott előadás szerkesztett változata. A szerző lelkigondozó, szociálpedagógus, gyámügyi és gyermekvédelmi szakmunkát garantáló személy, a Jókai Jó Pásztor Háza gyermekotthon munkatársa.)

Nikodémus a zsidók egyik vezető embere volt. Ha az emberek arra gondoltak, hogy ki az, aki nagyon jól ismeri az Istent, akkor éppen ezekre a farizeusokra gondoltak, hisz ők gyermekkoruk óta arra készültek, hogy Istennek szolgáljanak. Nagy tudású emberek voltak, akik nagyon sokat tudtak és nagyon sokat beszéltek az Istenről. A Bibliában leírt történetben (Jn 3,1–21) mégis csak azt látjuk, hogy itt van ez az ember és valami a szíve mélyén nincs rendben.

Lehet, hogy mi is templomba járó emberek vagyunk, akik régóta, talán évtizedek óta járunk a templomba. Mi is ismerjük a Bibliát, de lehet, hogy a szívünk mélyén bennünk is vannak kérdések és kétségek. Ugyanúgy, mint Nikodémusban voltak, aki éjszaka ment oda Jézushoz a kérdésével. Talán azért, mert szégyellte, hogy kérdése van. Talán azt gondolta: mit mondanak majd az emberek, hogy farizeus létemre odamegyek Jézushoz? Nagyon sok embert húz vissza az ilyen gondolkodás, az, hogy mit mondanak az emberek. Az határoz meg minket, hogy mit mondanak rólunk az emberek? Vagy sokkal fontosabb számunkra, hogy mit mond rólunk Isten?

De lehet az is, hogy azon egyszerű ok miatt ment Jézushoz éjszaka, mert nem tudott elaludni. Amikor az ember nem tud aludni, sok gondolat megfordul a fejében. Lehet, hogy így volt ezzel Nikodémus is. Ez az ember, aki Izráel tanítója volt, a szíve mélyén mégis elbizonytalanodott: ha ma lenne az a nap, amikor meghalok, vajon a mennybe kerülnék-e? Sokan azt

mondanak, hogy persze, hiszen jó ember vagyok – töprenghetett Nikodémus, és így nyugtathatta magát: én templomba járó ember vagyok. Én letettem valamit az asztalra. Csak elég ez az üdvösséghez!

Attól, hogy valaki „jó” ember, még nem fog a mennybe jutni! Talán Nikodémus is érezte, hogy ez kevés. Ezért megy oda Jézushoz. Általánosságokkal kezd, de Jézus közbevág: Nem arra van szükség, hogy általános dolgokról beszéljünk, most az életről van szó! Ha nem születés újonnan, nem látod meg a mennyek országát! Ebben az állapotban, amiben most vagy, el fogsz kárhozni! Ezt nagyon rossz lehetett hallani Nikodémusnak. Eddig legalább reménykedhetett abban, hogy vele minden rendben van. A pokolba a bűnös emberek kerülnek, akik rabolnak, lopnak, csalnak, paráználkodnak, részegeskednek – gondolhatta. De én?! És Jézus válaszában az van, hogy Te is!

A Biblia azt írja, hogy mindnyájan vétkeztünk, és híjával vagyunk Isten dicsőségének. Senki nem fog az Istenhez kerülni csak azért, mert „jó” ember. Mindnyájunknak szükségünk van újjászületésre. Nem azért jut valaki a mennyek országába, mert valamit tett, mert jó ember volt, hanem egyedül Jézus érdeméért.

Mert a megtérés azt jelenti, hogy föltekintek az értem szenvedő Jézusra és felismerem benne a személyes Megváltómat. Amikor rájövök, hogy azért van nekem üdvösségem, mert Jézus meghalt az én bűneimért a kereszten. Semmi más nem számít!

★

Jó látni, hogy Jézushoz mehet vallásos vezető ember, vagy bűnös életet élő pogány asszony. Lehetünk nagyon közel Jézushoz, gyülekezetben felnövő emberek, vagy lehetünk olyanok, akik Jézustól sokáig távol élnek: mindnyájunkat vár, mert mindenki Isten kegyelmére van rászorulva.

Jézus Jeruzsálemben tartva, nem kerüli ki Samáriát (Jn 4,1–42), ahogy ezt kortársai tették. Elmegy a megvetett városba és szóba áll egy bűnös asszonnal. Többszörösen is átlépi a megszo-kás határait: szóba áll egy samáriaival, akit a többi zsidó elkerül; pláne, hogy ez a samáriai ember egy nő! Ez sem volt szokás, hogy valaki férfi léte-re nővel álljon szóba. Ami pedig még „ráadás”: láthatóan egy bűnös-sel áll szóba. Mert Jézusnak az ember a fontos: te vagy fontos. Bárhonnan jöttél, bármiben él-tél, bármilyen közel vagy távol vagy Istentől, bármilyen bűnök vannak az életedben, Ő akkor is hozzád jön az Ő megmentő szeretetével.

Vajon Jézus miért küldi el ekkor mind a tizenkét tanítványát élelemért? Nem lett volna elég, ha kettőt küld? Bizonyára elég lett volna, de ha ez az asszony meglátja, hogy a kútnál egy se-reg férfi van, valószínűleg elfutott volna. Hisz kiderül a törté-netből, hogy ez az asszony félt az emberektől. Annyi sok sebet kapott már, inkább kerülte az ilyen találkozásokat. Milyen jó, hogy Jézus a mi életünket is látja, tudja, hogy hogyan szólíthat meg bennünket!

A beszélgetés fő témája Jézus és az asszony közt a szomjúság. Nemcsak víz után szomjazunk. Sokszor a lelkünk szomjazik. Szomjazza a szeretetet, az elfogadást, a megbocsájtást, a figyelmet. Isten az, Aki be tudja tölteni a mi lelkünknek a szomjúsá-gát. Sokan másban keresik lelkük megelégtetésének a módját. Ez az asszony a kapcsolatokban kereste. Azt gondolta, ha lesz egy férfi mellette, aki igazán szeretni fogja, akkor nem lesz már szomjas a lelke. Sokkal többet várt a kapcsolatoktól, mint amit az adni tud az embernek. Ezért ment tönkre az összes kapcsolata. Mert egyetlen férfi sem adta meg azt, amire igazá-ból vágyott. Egy összetört szívű asszony, aki megmaradt szom-jasnak. Van, aki a szórakozásba menekül bele, valaki valamilyen függőségbe, megint más az internetezésbe vagy a tévészésbe, de ezek egyike sem elégíti meg az ő szívüket. Azt tapasztalják meg, hogy ezek a dolgok nem visznek örömet az életükbe, sőt, sok-szor még inkább tönkreteszik azt.

Az asszony, miután Jézussal beszélgetett, beszaladt a városba a nagy hírrel: megtalálta a Messiást. Egy olyan ember, aki azelőtt kerülte az embereket, akit bántott az, hogy mások mit mondanak róla, most ez az asszony megy, hogy hirdesse az evangéliumot. Isten megváltoztatta az ő életét. Ez csoda és ezt a csodát akarja a mi életünkben is véghez vinni Jézus.

Amikor Jézus Jeruzsálemben járt, ezt mondta: „Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám, és igyék! Aki hisz énbenem, ahogy az Írás mondta, annak belsejéből élő víz folyamai ömlenek!” Jé-zus ma is hívja a szomjazókat és akik hozzá jönnek azokat Ő megelégtíti.

(Merényi Zoltán baptista lelképásztor Ipolyságon tartott evan-gelizációját hallgatva lejegyezte: Izsmán Jónás)

Azt hittem, hogy életemben először olvasom ezt a rövid mondatot. Pedig nem igaz. Sokszor olvastam már, de valahogy nem értettem, átsiklott a figyelmem rajta, nem tulajdonítottam neki semmi jelentőséget.

Most azonban, hogy olvastuk a Vezérfonal szerint, megállított, gondolkodásra készítetett. Hiszen ez már megtörtént velem. Igaz, régen volt – ötven, vagy hatvan esztendővel ezelőtt. De az Úr előtt mennyi ez az idő? **A Vagyok** állított meg. Vagyok, aki vagyok. Különbőféle társadalmi rendszerek váltogatják egymást fölöttem – emberileg dicső hadseregek merülnek a Vörös-tenger fenekére – de Te, Uram, velünk vagy és azt akarod tudtunkra adni, hogy Te vagy a mi gyógyítónk (2Móz 15,26). Te vagy a mi Urunk, Te vagy a **Logosz**, maga az Ige, aki „*testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal*” (Jn 1,14). Ő a mi igazi Gyógyítónk. Ő az, Akit követünk, bárhová ment, és úgy látott bennünket, mint a pásztor nélkül való juhokat. Ő volt az, Aki így hívott ben-

nünket: „*Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek*” (Mt 11,28).

Hívlak hát Benneteket, agyonfáradt „vályogvetőket”, betegeket, fájdalmakat hordozókat, csalódottakat, reményteleneket! De a legfontosabbról még egy szó sem szóltunk. Mégpedig arról, hogy van-e **vágyakozás** a szívünkben a gyó-

dalmait, intézi a rábizottak sorsát: **gyógykezel**, illetve **terápiát** alkalmaz. Ennek a szeretetteljes gondoskodásnak az eredménye a **gyógyulás**.

Gyógyulásunk egész ideje alatt ne fedkezünk el a Gyógyítóról, legyünk Vele állandó kapcsolatban, ami nem más, mint az imádság. Legyen körülöttünk csend és valódi kéréseinket vigyük Isten elé, várva a választ, mert azt is kapunk

gyógyulás után? Ki akarunk-e gyógyulni mindenfajta szorongásainkból?

Nagyon érdekes még a Biblia eredeti, görög szövege, ami a „gyógyítót” illeti. Gyógyító az, aki meleg szeretettel és vizsgálatással enyhíti a beteg különféle fáj-

az Ő kijelentésében. Nem csak kérni lehet imáinkban, hanem bünt vallani, és hálát is adni: dicsérni Gyógyítót jelen állapotomban, mert csak Ő tudja jobbra fordítani sorsomat.

–**gyz**–

A ZSINATI TANÁCS 26. ÜLÉSÉRŐL

A Zsinati Tanács IX. ülészakánának 26. ülésén, amelyre 2018. március 16-án Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– A Zsinati Tanács a tárgysorozati pontokat – kivéve az Egyházunk finanszírozása pontot, melyet elhalasztott – a kiegészített pontokkal együtt egyhangúlag elfogadta.

– Tartalmilag jóváhagyta a 25. ülés jegyzőkönyvét.

– A Gustav-Adolf-Werk svájci segélyszervezet 2019-es projektkatalógusába a következő beruházásokat javasolja: kassai új templom építése – 6000 euró; beszeri lelkészlak felújítása – 6000 euró; győrkei lelkészlak felújítása – 6000 euró; hernádszadányi lelkészlak tetőzetének javítása – 6000 euró.

– A komáromi Timóteus nonprofit szervezetet egyházi szervezetté nyilvánította.

– A lelkészek választásáról szóló 3/2012-es számú törvény 5. §-ának Rákos Loránt zsinati tanácsos által javasolt módosítását nem terjeszti a Zsinat elé.

A Zsinati Tanács a lelkészi állás betöltésének kérdéskörét (hogy a helyettes lelkész betöltheti-e a lelkészi állást) törvényértelmezés céljából a Zsinat elé terjeszti. A törvényértelmezés szövegét a jogi bizottság dolgozza ki.

– Úgy határozott, hogy a Szlovák Bibliatársulat 2018. április 25-én tartandó közgyűlésére Ján Semjan püspökhelyettest és Jaroslav Széles kassai lelképásztort delegálja.

– A Zsinati Tanács 2018. április 28-án délelőtt 9.00 órára hívja össze a Zsinat IX. ciklusának 7. ülését a következő tárgysorozati pontokkal: Az 5. és a 6. ülés jegyzőkönyvének elfogadása; püspöki jelentés – az egyház életének 2017. évről; a Diakóniai Központ, az Egyházzenei Osztály, a Közoktatási Tanács, a Calvin J. Teológiai Akadémia, a Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete, a Fiatal Reformátusok Szövetsége, a Szlovákiai Magyar Református Presbiteri Szövetség, a Missio Reformata nonprofit szervezet, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központja és a RE-MI-DIA nonprofit szervezet jelentése a 2017. évről; a Refor-

máció 500 elszámolása; a 3/2012-es számú törvény 15. §-ának az értelmezése; a lelkészi állás betöltésére vonatkozó törvényrendelkezések értelmezése.

– Egyetértett a missziológia, diakónia és szociális gondoskodás tanulmányi program (mesterképzés) változtatásaival és végső tartalmával.

TÁJÉKOZTATÁS

DIAKÓNIA MA

Mosolyogva szolgálni

2017. november 8-án meglátogattunk egy családot Csécsen, ahol a Diakóniai Központ gondozói szolgálatán keresztül gondozunk egy gyermekbénulásban szenvedő kislányt. Varga Zoltán lelképásztorral Királyhelmecről hazafelé tartva, váratlan indíttatásból álltunk meg a család ajtaja előtt. Akkor még nem tudtuk, hogy olyan tanúságtételt fogunk hallani, amit hosszú ideig a szívünkben forgathatunk. A kellemes légkört, a békességet, szeretetet és nyugalmat, ami ebben a családban fogadott bennünket, nehéz szavakba önteni. De mégis szeretném megosztani azokat az érzéseket, amiket a látogatás során tapasztaltam.

(Folytatás a 12. oldalon)

(Befejezés a 11. oldalról)

Az ajtóban Lenke néni fogadott bennünket, András nagymamája, aki több mint egy gondozó. A szülők az ő segítségének köszönhetően képesek teljes értékűen elvégezni hivatásukat, hiszen az idős asszony nemcsak a háztartásról, de unokájáról is gondoskodik, aki súlyos állapota okán nem képes önmagát ellátni. Azt vártam, hogy Lenke néni majd elmondja, hogy milyen nehéz és fárasztó, milyen sok erőfeszítésbe kerül. De a vártak ellentétét hallottam. Lenke néni a mindennapi élményeit osztotta meg velünk, amelyeket – Istenünknek hála – természetesnek tekint. Az idő, amelyet együtt töltöttünk, gyorsan elszaladt. Szinte

Kedden jövök!

Mai rohanó világunkban minden bizonytalan, a jól megszokott állapotok egyik pillanatról a másikra képesek megváltozni. Ezért különösen jó érzés, ha – akár csak kis dolgokban is – vannak biztos pontok mindennapjainkban.

Ilyen biztos pont Gizi néni. Évek óta rendszeres, elmaradhatatlan esemény, hogy kedden reggel megjelenik az Alapítványban, és hozzálát az ágyneműk vasalásához. Már közel jár a hetvenhez, ennek ellenére soha egyetlen jajszó sem hagyja el az ajkát, örömmel végzi önkéntes munkáját. Egyszer, egy mozgalmas, indulatoktól sem mentes nap után megkérdeztem, hogyan

képes mindig ilyen jókedvűen végezni a feladatát, hogy bír nyugodt maradni akkor is, ha esetleg hálátlan vagy szitkozódó hangokat kap „fizetségül”. Gizi néni végigsimította kezét a vasaló gőztől verejtékben úszó homlokán, leült, majd rám emelte mosolygós szeméit, és belefogott a mesélésbe.

Egyszerű munkácsolóba születtem, apám megrögzött alkoholista volt. Tizenöt

fel sem fogtuk, hogy Lenke néni leültetett bennünket a konyhában, megmelegítette a vacsorát és közben mesélt a mindennapjaikról, széles mosollyal az arcán. Az egész este legszebb pillanata az volt, amikor a néni bement a szobába, és kihozott egy darab papírt, amelyen kézzel írt szöveg volt. A nagymama jellemzése – András iker-testvéreinek házi feladata. Nehéz volt viszszafojtani a könnyeimet.

Mielőtt hazaindultunk, teljes természetességgel és mosollyal léptünk be az ikrek szobájába. A fiú az ágyon széles mosollyal az arcán a saját világában, míg a lány az íróasztalnál ülve készült a következő napra az iskolába.

évesen abba kellett hagynom a gimnáziumot, és munkába álltam, mivel nagyon szegények voltunk. Anyám egy pezsgőgyárban dolgozott, így én is odakerültem. Mindenhol jelen volt az ital: otthon, a presszóban, a munkahelyen. Észre sem vettem és alkoholista lettem. Mindenki ivott, én is ittam.

Később házasságot kötöttem egy férfival, aki szintén az ital rabja volt. Párosban folytattuk az ivást, melynek köszönhetően előbb munka-, majd lakhelyünket is elvesztettük. Egy ideig még futotta olcsó albérlőkre, de nem sokáig tudtuk elkerülni az utcára kerülést. Nem tudtuk, mit csinál-

junk, csak mentünk. Behúzódtunk valahová, ott aludtunk. Közben figyeltük a többi hajléktalant, hogy merre mennek, mit csinálnak, hogy élnek. Elkezdtünk mi is üvegeket gyűjtögetni, beváltottuk, lett egy kis pénzünk, amit elihattunk. Enni ingyen konyhákra, ételosztásokra jártunk.

Aztán egy napon az Alapítványba kerültem, a bátyám is itt lakott. Az itteni igehír-

Mosolyogva szolgálni

Már többször jártunk ennél a családnál, és mindig sajnálom, amikor eljön a búcsúzás, a haza indulás ideje. Itt biztonságban és jól érzem magam. Érezni a szeretetet és a nyugalmat, és valamit, ami szavakkal leírhatatlan...

Amikor mégis beültünk az autóba és elhajtottunk, némi csend után Lenke néni-ről beszélgettünk, aki nem csak szavakkal tesz vallást Istenről, de tetteivel szolgálja a mi Urunkat.

Ibos Henriett

Imádságai mellett, kérjük, adója 2%-ának felajánlásával is támogassa diakóniánkat, hogy folytatódhassanak az otthoni gondozások tovább. Adószámunk: 42045606.

detések nagy hatással voltak rám, bár sokszor az járt közben az eszemben, hogy hol szerezem be újra az italt. Elmentem egy többhetes gyógyító alkalomra is, próbálkoztam talpra állni. A férjemtől elváltam és elkezdtem dolgozni. Újból albérlőbe kerültem, de aztán elkezdtem megint inni. Jó érzés volt, hogy van fedél a fejem felett, ágyban alhatok, még ennem is van mit, de sokszor mentem be másnaposan a munkahelyre.

Két év telt el így, amikor újfent „gyógyítóóra” mentem, ahol egyszer két alkalom közötti szünetben felkiáltottam: Uram, segíts! És attól kezdve nem iszom.

Már gyerekkoromban is volt valamilyen istenképem, voltam elsőáldozó, bérmálkoztam, a szomszéd lányokkal elmentem templomba. Anyám keresztényhez méltó módon mindig jóra nevelt. Először nem foglalkoztam ezekkel a dolgokkal. Az istenkép bennem volt, csak eltávolodtam, nem érdekelt. Az Alapítványnál kaptam egy Bibliát és egyéb olvasnivalókat. Akkor kezdtem el olvasni az Igét és először az életemben éreztem, hogy valami új kezdődött el. A régi családtagjaimmal – köztük gyermekeimmel is – rendeződött a kapcsolat. Persze, nem egyik pillanatról a másikra oldódott meg minden problémám, és most is előfordulnak nehézségek. Jelenlegi környezetemben is vannak alkoholisták, de ez egyáltalán nem jelent számomra kísértést.

Egyszer megkérdeztek, hogy szeretnék-e az Alapítványnál dolgozni, amire én örömmel mondtam igent. Innen indult az új életem, és hálás vagyok, hogy valamiképpen most én is segíthetek másoknak.

Az órájára nézett, gyorsan összehajolt, és elindult kifelé. A kapuból még visszakiáltott: Kedden jövök!

„Jézus megérintette a kezét, és elhagyta az asszonyt a láz, az pedig felkelt, és szolgált neki” (Mt 8,15).

Ifj. Sebők János

Szerzőnk a hajléktalan-ellátással foglalkozó Tiszta Forrás Alapítványnál dolgozik.

A március 15-i nemzeti ünnep alkalmából a Magyar Kormány az idén is állami kitüntetéseket adott át. A haza érdekeinek előmozdításában és az egyetemes emberi értékek gyarapításában végzett tevékenysége elismeréseként a Magyar Érdemrend Tisztikereszt polgári tagozat kitüntetésében részesült Géresi Róbert püspökhelyettes.

– Püspökhelyettes Úr! Olvasóink nevében is gratulálunk a rangos állami kitüntetéshez! Megkérem, próbálja meg megfogalmazni, melyek azok az egyetemes emberi értékek, amelyek meghatározzák az életét és szolgálatát.

– Miközben nagyon sok pozitív változás is történik körülöttünk, és a technológiai fejlődés olyan lehetőségeket is biztosít, melyekről néhány évtizeddel – vagy akár évvel – ezelőtt nem is álmodhattunk, a változásoknak negatív hatásai is vannak. Társadalmunk egyre nagyobb nyitottsága a valóságos és szoros emberi kötelek fellazulásához vezet. Ez a jelenség az élet minden területén megfigyelhető. Közösségi oldalakon sok száz ismerősünk lehet, miközben olyan barátunk, akire a bajban is lehet számítani, egyre kevesebb. A határok nyitottak, útlevéllal a világ minden tájára utazhatunk, elköltözhetünk a világ másik oldalára is, az egész világ le-

het a hazánk, és közben a szülőföldünkhöz egyre kevesebb kötődésünk van. Sokszor lehet hallani azt, hogy a keresztyén hit univerzális, és hogy nem számítanak a társadalmi kötődések, egyedül csak az Isten-ember viszonylatban kell a világot látnunk. Ez a gondolat az én véleményem

szerint csak részben igaz. Mert valóban, mint egyének állunk Isten színe előtt, de a mi életünkre a Tízparancsolat második kőtáblája is érvényes, és végső soron emberi kapcsolatainkban és kötődéseinkben méretetik meg. Aki az első kőtáblát akarja csak látni, az a keresztyénség első

nem is csökkentheti Gömör számos gótikus műemlékének értékét és jelentőségét. Olyannyira nem, hogy építészeti szempontból a vármegye két legjelentősebb korszakának a gótikát és a klasszicizmust tartjuk.

A vármegyében nemcsak minden tizedik helységben építettek Árpád-kori templomot, hanem sűrűbben. Jó példa erre a Páskaháza-Pelsőc útvonal 35 kilométernyi szakasza Kassa irányába, ahol (Gombaszögöt és Kovácsit kivéve) Páskaházán, Pelsőcön, Szalócon, Berzétén, Rozsnyón és Hárskúton ma is részben vagy egészében fennmaradtak a román kori, illetve gótikus szenthelyek. Ez annál inkább figyelemre méltó, mert Rozsnyótól és Pelsőctől alig hat-nyolc kilométernyire is van néhány gyönyörű középkori templom: Csetneken, Süvétén és Henckón.

A gót stílusban épült templomainkban található középkori freskók olasz és hazai festőművészek csodálatos munkái,

századaiban élt remetékhez hasonlóan gondolkodik. Ők ki is vonultak a világból, hogy „egyedül” csak Istennel lehessenek. A református hit megélése ellenkező irányba vezet. A világból mi nem vonulunk ki, hanem a világban kell bizonyos tennünk Isten szeretetéről és arról a küldetésről, melyet ránk bízott. Véleményem szerint az otthon, család, nemzetség, anyanyelv, nemzet, haza – mind-mind olyan fogalmak, melyek meg kell, hogy határozzanak bennünket. Ha bármit is háttérbe szorítunk, nem csupán szegényebbek leszünk, hanem Isten teremtői és gondviselői akarataival szegülünk szembe.

– Tehát röviden: jelen lenni a világban és szolgálni Istent. Egy ilyen komoly díj után milyen gondolatok kavarnak az emberben?

– A díj odaítélése váratlanul ért, de természetesen nagyon megtisztelőnek tartom és örömmel fogadtam el. Azt is gondolom, hogy nem kizárólagosan a személyemet érinti a megtiszteltetés, hanem felvidéki magyar református közösségeink egészét: lelkészeket, gondnokokat, presbitereket, iskoláinkat, pedagógusainkat és minden szolgálattevőt. Egyben kötelez is, hogy a szolgálatunkat mindannyian még nagyobb odaadással és hűséggel végezzük.

–kdl–

Sokoldalú közösségépítő szolgálatáért 2018. március 24-én Magyar Örökség Díjban részesült Erdélyi Géza, egyházunk nyugalmazott püspöke. A díjátadásra Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia Dístermében került sor. Erdélyi Géza nyugalmazott püspök 1975-ben művészettörténeti diplomát is szerzett Prágában és szakértője lett az egykori Gömör vármegye szakrális építészének. A szakterületét érintő írásának megjelentetésével gratulálunk a kitüntetésnek. (A szerkesztőség)

Gömör vármegye szakrális építészete

Az egykori Gömör vármegye szakrális építészete, különösen a klasszicista korszaka, igen figyelemreméltó, s e stílus számokban és minőségben legalább annyira jellemző e vidékre, mint a reneszánsz Sáros megyére vagy a gótika Szepességére. De ez a megállapítás nem csökkenti,

amelyeknek fő motívuma Az utolsó vacsora és a Szent László legenda. A gömöri vármegye középső és déli területein több hasonló példa található a Pelsőc–Martonháza (Ochtina), vagy a Rimaszombat–Kijéte, Tiszolc vonalon. Azaz a Rima, a Sajó és a Balog völgyében.

A reneszánsz kora

A következő nagy építészeti korszak a reneszánszé, de ez az irányzat megynket csaknem érintetlenül hagyta. Annyi azonban bizonyosnak látszik, hogy két templomban – a csetnekiben és a kijéteiben – ma is használható, különösen hangzó reneszánsz orgonák vannak.

Tudjuk, hogy a reneszánsz művészetnek hódoló Mátyás király ismerte Gömör vadregényes tájait, hisz az élő hagyomány szerint a Király-hegy környékén szívesen vadászott, a Hernád és a Vág folyók forrásvidékét is ismerte, de a reneszánsz szellemét errefelé nem honosította meg.

(Folytatás a 14. oldalon)

(Befejezés a 13. oldalról)

A barokk kor gazdagabb örökséget hagyott ránk, s hatása az építészeti területén erőteljesnek mondható, mert a 18. század utolsó, sőt még a 19. század első évtizedében is épültek katolikus templomok barokkizáló stílusban. A 18. században a római katolikus egyház több templomot építtetett a klasszikus barokk stílusában. A történelmi Magyarország területén, tehát Gömörben is a barokk stílus klasszikus irányzata terjedt el, az osztrák, a bajor- és a csehországi romantikus változattal szemben. (Természetesen csupán szerény vidéki változatról beszélhetünk.) Elsősorban az átmeneti időszak szakrális épületei közül említek meg néhány nagyobb méretűt: Derencsény, Dobsina, Helpa, Jolsva, Muránylehota, Rimaszombat, Rozsnyó római katolikus és evangélikus templomai, Szilistye, Tiszolc, Závadka, Telgart. Protestáns templomok az ellenreformációs tilalmak következtében nem épültek. De ha mégis, akkor különböző méretű, téglalap alaprajzú szakrális épületek, díszítések nélkül. Ilyenek a Kőrös, Mártonfalva, Rimaszombat gyülekezetének református templomai. Külön fejezetet képez a berzétei és a simonyi református templom, ugyanis

mindkettő korábbi létesítmény átépítése, illetve bővítése folytán jött létre, s korábbi stíluskorszakok jegyeit viselik magukon.

A tilalom mellett más oka is volt annak, miért nem épültek barokk jellegű protestáns templomok – még a II. József császár türelmi rendeletének megjelenése után sem –, amikor vidéken többnyire még a megszokott barokk volt az uralkodó építészeti stílus. Különösen a reformátusok találták idegennek, ha ugyan nem ellenszenvesnek, mert a sok megaláztatást, kegyetlenkedést hozó ellenreformáció, és a Habsburg elnyomás megtestesülését látták benne. És végső soron a református liturgia követelményeinek, az akusztikai, dinamikai és a horasztikai elvnek sem felelt meg igazán.

Klasszicista stílusban épült templomok

Az ide tartozó szakrális épületek java része a reformkorban épült, a korai és késői eredetűek pedig az 1774, illetve 1860 körüli években.

A „gömöri klasszicizmus” jellegzetességeinek gyökere és indoka a megelőző stíluskorszakok hatásainak továbbsugárzásában, a jelentős számú és jól képzett kőművesmesterek gyakorlatában, a táji és terepadottságok jellegzetességeiben keresendők. Továbbá a gazdasági, a társadalmi és a felekezeti viszonyok sajátos alakulásában, és a megye lakosságának mentalitásában. A tárgyalt időszak alatt Rimaszombatban, Rozsnyón, részben pedig Csetneken és Jolsván működtek építészeti központok.

Figyelemre méltó, hogy a protestáns egyházak a főuraknál hamarabb szakítottak a barokk építészeti stílussal. Ennek okairól már fentebb szóltunk. Közismert, hogy rendeltetését tekintve minden református templom centrális jellegű, azon alapev-nél fogva, hogy az istentisztelet középpontjában az igehirdetés és a sákramentumok kiszolgáltatása áll. Ezért a szószéket, az úrasztalát és a keresztelőmedencét mindenki számára látható helyen, leggyakrabban a templom geometriai középpontjában, esetleg a bejáráttal szemben, az apszishoz közel kell elhelyezni. A lelkipásztoroknak nincs elkülönített helye, maga is egyik tagja a gyülekezetnek. Részben hasonló a helyzet az ágostai hitvallású (lutheránus) egyházban, ám az ő esetükben már közvetlenebb és erőteljesebb idegen (német) építészeti hatásról is szólnunk kell. A németországi egyetemeken tanuló diákok nem csupán szellemi javakat és ismereteket hoztak magukkal haza, hogy a reformátusokhoz hasonlóan itthon kamatoztassák őket, hanem egy neves német építész, Leonard Christian Sturm templom-típusait is.

A református egyházi építészetnek lényegében nincs valódi barokk múltja. A reformátusság inkább a reneszánsz hagyományokat vallotta magáénak. Az elmondottakból következik, hogy a gömöri klasszicizmust nem a sík, nyugodt felületek jellemzik, hanem az erőteljes tagolás és a díszítő elemek használatának gazdagsága, különösen az első és a harmadik periódus időszakában, de anélkül, hogy a klasszicizmus elve elleni vétség-ről beszélhetnénk. Mindez azt a felismerést támasztja alá, hogy a klasszicista alkotásmód nem szűkségyszerűen sablonos, egyhangú, hanem sokszínű és változatos is lehet.

Mindent egybevetve, úgy tűnik föl, hogy a XIX. század első két évtizedét leszámítva, az egész korszakban kedvezőek voltak mind a pénzügyi, mind a szakmai feltételek, végső soron a társadalmi és politikai körülmények is, amelyek előnyös alakulása II. József nevéhez fűződik. A körülmények ilyenén alakulása az építészeti területén, az egyházaknál jelentkezett szembetűnően. A megye protestánsai, vagyis a megye lakosainak többsége, hihetetlen energiával látott hozzá templomai megépítéséhez. Ennek ösztönzője a kezdeti időkben a vallásos hiten túlmenően a századokon át elszenvedett sérelmeknek és bajoknak az egyházépítő munkában való kompenzálása volt. Ehhez társult a XIX. század első felében az erősödő nemzeti öntudat, amely a nemzetiségeknél különböző hőfokon jelentkezett. A szlovák lakosságnál különösen erőteljesen lángolt fel.

A korszak belső viszonyainak áttekintését azzal a megállapítással zárhatjuk le, hogy a XIX. század második évtizedéig lényegében a nemességé volt a döntő szó, aki később is sikeresen érvényesítette befolyását. A polgárság csak létszámban volt jelentős.

(A folytatás a következő számban lesz olvasható.)

A Magyar Örökség Díjat Farkas Balázs, Fekete György és Makovecz Imre javaslatára a Magyarországi Alapítvány kuratóriuma hozta létre 1995-ben. A Magyar Örökség Díj gondozását 2003-tól a Magyar Örökség és Európa Egyesület vette át. A díj azon magyar személyeknek, intézményeknek, csoportoknak adható, akik tevékenységükkel hozzájárultak a magyar kultúra, a gazdaság, a sport, a tudomány, azaz a magyar társadalom erkölcsi, szellemi felemeléséhez. Ezek együttesen alkotják a magyarság „láthatatlan szellemi múzeumát”.

A pozsonyi egyházmegye különböző településeiről érkezettek, a bósiekkal együtt örvendezőket **Oros Csaba**, a bósi gyülekezet beosztott lelkipásztora köszöntötte február 25-én, amikor sor került a bósi református templom alapkövének letételére.

Fazekas László püspök igehirdetésének alapjául az *1Pt 3,15* igét választotta. Rámutatott, hogy amikor egy formálódó közösség Istennek templomot akar építeni, az nem más, mint az Isten győzelme az egyének élete fölött. **Somogyi Alfréd** esperes a *Lk 14,24* verse alapján utalt az előre gondolkodás, a tervezés fontosságára, valamint arra, hogy hite szerint csak akkor lesz Isten áldása az építkezésen, ha a gyülekezet akarni fogja a templomot, s nemcsak elfogadja azt. **Görözdí Zsolt** lelkipásztor, a Dunaszerdahelyi Református Anyae gyházköztség részéről szolt a megjelentekhez. Arra kérte a bósieket, hogy emlékezzenek azokra, akikkel és amiken mindezidáig átvezette Isten őket. A gyülekezetet köszöntötte a bósi leányegyházköztség két testvérgyülekezete és Bós polgármestere, **Fenes Iván** is.

Oros Csaba lelkipásztor Isten szavát idézve elmondta: A munka folytatódik, nem tudjuk, mi hogyan fog történni, de tudom azt, hogy kapaszkodunk egymásba, teremto Istenünkbe azzal az igével, amelyben ezt igéri: „*Ne félj, mert én veled vagyok, ne csüggedj, én vagyok Istened, megerősítelek, meg is segítlek, sőt, győzelmes jobboldalammal támogatlak*”.

Az alkalom az alapköletéttel folytatódott a templom céljára megvásárolt telken. Fazekas László püspök rámutatott arra, hogy a bósiek elhatározása azt jelzi, hogy Isten népe az ő evangéliumát kész hirdetni és mindent megtesz azért, hogy ez a hely szent, elkülönített helyé váljon, ahol összegyülekeznek mindazok, akik közösségben akarnak lenni Istennel és egymással. **Hegedűs László**, a gyülekezet gondnoka felelevenítette a gyülekezet kialakulásának a történetét, szolt arról, hogy 2013 szeptemberében a gyüle-

kezet lelkipásztorának és feleségének köszönhetően gyülekezeti házat szentelhetett a közösség, amióta a gyülekezet létszáma már megduplázódott. A közösség másik nagy álmának a megvalósítása, a saját templomnak a felépítése pedig most kezdődik el – kö-

zölte bizakodóan a gondnok. **Szarka Miklós** református lelkipásztor, pár- és családterapeuta, visszatérő előadó a bósi gyülekezetben. Köszöntő beszédében elmondta, hogy a falaknak hajléká kell épülniük, hogy bárki, aki vágyik a közösségbe, a csendre, az betérhessen. Hogy bent a csendben meghallhassa a halk és szelíd hangját Jézusnak. És akkor itt nemcsak egy templom lesz, hanem egy élő gyülekezet – fejezte be köszöntését Szarka Miklós. Ezután sor került az alapköletételre.

A templomépítésre a Magyar Kormány hathatós anyagi támogatásának köszönhetően kerülhet sor. Az építkezés reménység szerint tavasszal elkezdődik.

Iski Ibolya

2018. március 1-jén búcsúztunk Molnár István testvérünköt, a garrammikolai református gyülekezet hűséges tagjától, gondnokától, akin csodálatosan teljesedett be Isten ígérete, mely szerint az Úr „megöriz minket késő öregségünkig”.

Molnár István 1930. október 20-án született Garrammikolán. Egy olyan családból származott, amelyben nagyon fontos volt minden időben az Istenhez tartozás. Gyermekként megélte a második világháború borzalma- it, majd az azt követő nehéz éveket is, melynek vihara végigsöpört a Garram mentén. Garrammikola református, magyar lakosságát megtizedelte a kitelepítés és a deportálás, melynek következtében ő is Csehországba került, sokakkal együtt. Hazatérve a „száműzetésből”, ínséges, lelkes nélküli időszakokban édesapja a gyülekezet lévitai tisztét is ellátta. 1954. október 23-án kötött házasságot szeretett hitvesével, Molnár Vil-mával, akivel 46 esztendőn keresztül élt hűségben és szeretetben. Az

MOLNÁR ISTVÁN (1930–2018)

Úristen három leánygyermekkel ajándékozta meg őket. 1982-ben Isten gyegyelmeiből a garrammikolai református gyülekezet gondnokává választották. Ezt a tisztségét haláláig hittel és hűséggel hordozta. A barsi református egyházmegye főgond-

nokává is megválasztották, s ebben a minőségében zsinati világi képviselője volt egyházmegyéjének. Kész-séges támogatója volt a komáromi teológiának, melynek dékáni tisztét öccse, Molnár János látta el hosszú ideig.

Meghatározó pont volt életében a Garram mente „ébredés” örökségének ápolása. Szenvedélyesen őrizte és kutatta az egykor Garrammikolán szolgáló misszionárius, Molnár Mária és Nehézy Károly árvaházalapító szolgálatát és munkásságát.

Molnár István személyében egy olyan hívő embert adtunk át az örök hazának, aki élő történelemkönyvként őrizte gyülekezetet, református népe emlékeit. Ezért is szolt koporsója fölött a következő ige: „...mert tudom, kinek hittem, és bizonyos vagyok benne, hogy ő az én nála letett kincsemet meg tudja őrizni ama napra” (2Tim 1,12).

Családja, szerettei életére Isten áldását, vigasztalását kérjük.

Révész Csilla

NEKROLÓG

Böjti evangelizáció. Február 20-a és 22-e közt Kőrösben zajlott a Rozsnyó környéki gyülekezetek számára a böjti evangelizáció, melyet Meleg Attila bódvaszilasi lelkipásztor tartott.

Világimanap. Március 2-án Hontfűzesgyarmaton is megünnepelték az ökumenikus világimanapot. A helybeli gyülekezethez csatlakoztak a fegyverneki, a nemesoroszi és a nagypeszkei református, evangélikus és római katolikus testvérek is. Az alkalom fő témája a teremtett világ védelme volt, vezető igéje pedig: „Mindaz, amit Isten alkotott nagyon jó!”

Bibliaismereti verseny. A pozsonyi és a komáromi egyházmegye gyermekeinek részvételével huszonnyolc csoportban Jókán került sor március 3-án a már hagyományos bibliaismereti vetélkedőre. A verseny szervezője rendszeresen a jókai Emmaus polgári társulás. Március 10-én pedig a zempléni egyházmegyében, Királyhelmeceken, tizenhét csoport részvételével zajlott a gyermekek bibliaismereti vetélkedője. Másnap a felnőttek versenye zajlott ugyanitt, akik kilenc gyülekezetből érkezve, tizennégy csoportban vetélkedtek.

Evangelizáció. Március 12-e és 15-e között került sor az ipolysági evangelizációs napokra. A hét címe immár hagyományosan Életmentő találkozások volt. Az első két nap a református egyházközség templomában zajlott, Merényi Zoltán baptista lelkész szolgálatával, az utolsó két napon pedig az evangélikus templomban lehettek együtt a hívek. Itt Michal Fraňo, a gyermekmisszió igazgatója hirdette az igét.

Tanácskozás. Március 14-én és 15-én Berekfürdőn tartotta megbeszélését az Európai és Brazíliai Gustaw-Adolf-Werk és a Diaszpóra-szervezetek Munkacsoportja. Az ülés témáját a munkacsoport további működésének lehetőségei képezték. A ta-

nácskozáson egyházunk képviselőjében ott volt Fazekas László püspök és Palcsó Attila külügyi tanácsos is.

Értekezlet. Rimaszombatban zajlott március 16-án a soron következő esepes-gondnoki ülés majd pedig a Zsinati Tanács tartotta 26. ülését.

Egyházmegyei közgyűlés. Március 24-én délelőtt Fazekas László püspök és Fekete Vince püspökhelyettes jelenlétében zajlott a nagymihályi egyházmegye egyházmegyei közgyűlése a bánóci templomban.

Egyházmegyei közgyűlés. Ugyancsak március 24-én került sor az Ondava-hernádi egyházmegye közgyűlésére is. Az alkalom a templomban kezdődött, majd maga a közgyűlés a gyülekezeti teremben folytatódott. Az alkalmon jelen volt egyházunk püspöke és főgondnoka.

Megemlékezés. Március 25-én Pozsonyban az E. Suchoň téren a római katolikus egyház és a Keresztény Szervezetek Fórumának szervezésében került sor az 1988. március 25-én tartott gyertyás tüntetésre való megemlékezésre az emlékjel helyén este 18 órakor. A 30 évvel ezelőti gyertyás tüntetésen a résztvevők a kommunista rendszer ellenében a vallásszabadságért és a személyi szabadságért nyilvánították ki véleményüket. Az alkalmon beszédet mondott František Mikloško, a tüntetés akkori szervezője. A római katolikus, az evangélikus, a református, a baptista egyházak és a zsidó hitközségek vezetőségének részvétele mellett jelen volt és koszorút helyezett el az emlékműnél Andrej Kiska köztársasági elnök és Joachim Gauck, volt német elnök is. A megemlékezés a Szlovák Filharmóniában megtartott koncerttel zárult.

Évfordulós megemlékezés. Március 27-én a Református Teológiai Kar, a CJTA, az Egyetemes Egyház és a pozso-

ny egyházmegye közös szervezésében került sor a Betlehem Missziós Központban az Uwe-Martin Schmidt emlék-szimpoziumra, az egyházunkban 1994-től szolgáló lelkipásztor halálának 10. évfordulóján. A megemlékezés a jókai temetőben vette kezdetét, majd a missziós központban a lelkipásztorhoz szorosabban kapcsolódók megszólalásával, visszaemlékezésével folytatódott.

A Pátria rádió református műsorai:

Április 8-án, Kornéliusz és Péter látomásának jelentőségéről elmélkedik Bernáth-Holop Krisztina, szentpéteri lelkipásztor.

Április 29-én Csiba Zoltán madari lelkipásztor arról fog szólni igehirdetésében, hogy miképp zajlott Péternek a látogatása a pogány Kornéliusz házában.

Május 13-án Géresi Róbert püspökhelyettes, abaújszinei lelkipásztor Péter újabb fogásáról és a börtönből való szabadulása történetének üzenetéről szól a hallgatókhoz.

Május 20-án, 11.00 órakor pünkösdi élő istentisztelet közvetítésére kerül sor a kistárkányi református templomból. Igét hirdet Tarr Ferdinánd lelkipásztor. Az ige- és a liturgia szolgálatát Tarné Bial Ivett beosztott lelkipásztor végzi.

A Világosság egyházi műsort vasárnap 7.05-kor közvetíti a Pátria rádió, az ismétlésre másnap, hétfőn 13.05-kor kerül sor.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/vilagosság/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztény Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Kis Lucia

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkészi

hivatalokban és a szerkesztőség címén.

Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi: 930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: ksz@reformata.sk

Telefon: 031/55 90 141

A kéziratokat nem őrizük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Kis Lukács

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09

Böjti ökumenikus vallási est Tornagörgön

Tornagörgön a gyülekezetünkben már hagyomány, hogy évente kétszer, a böjti és az adventi időszakban ökumenikus vallási estére hívogatjuk a római katolikus és a református híveket. Idén sem volt ez másképp. Március 22-én tartottuk ezt az alkalmunkat az immár belsőleg felújított közösségi házunkban.

Erre az együttlétünkre testvérgyülekezetünk, Bódvaszilasi lelkipásztorát Meleg Attilát és a gyülekezet énekkarát hívtuk meg. Lelkipásztorunk, **Hranyó Mihály** üdvözölte az egybegyűlteket, majd közös éneklés után Isten igéjére figyeltünk. Vendégünk a böjtölés lényegével

és fontosságával ismertette meg a jelenlevőket, azzal, hogy hogyan élhetünk tisztán a hétköznapjainkban. Arra biztatott, hogy legyünk éberek és imádkozzunk kitartóan a gyülekezetekért, olvassuk naponta kitartóan a Szentírást, ezáltal tudunk megerősödni és felfegyverkezni a mindennapok gondjaival szemben. Az esténk a vendég énekkar dicsőítő énekeivel és közös énekléssel zárult. Köszönjük a lelkipásztornak a szolgálatát, aki a böjti időszakban Istenre irányította figyelmünket, így hitben megerősödve, az összetartozás jó érzésével váltunk el egymástól.

Perhác Gyöngyi